



สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร วิชาสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ในโรงเรียนรัฐบาล ในเขต กรุงเทพมหานคร สรุปการวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร วิชาสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร วิชาสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524

วิธีดำเนินการวิจัย

หลังจากที่ได้ศึกษาหลักสูตร วิชาสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น 2 ชุด ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหารโรงเรียน ชุดที่ 2 สำหรับครูผู้ศึกษาที่สอนในระดัมัธยมศึกษาตอนปลาย แบบสอบถามทั้ง 2 ชุด มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ แบบมาตราส่วนประเมินค่า และแบบปลายเปิด ตามเกี่ยวกับการนำเอาหลักสูตร วิชาสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไปใช้ จากนั้นนำเอาแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางกานศึกษาและหลักสูตร จำนวน 11 คน ตรวจสอบให้คำแนะนำและความเห็นชอบ เมื่อปรับปรุงแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ขอเสนอแนะไว้แล้ว นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา และครูผู้ศึกษาที่สอนในระดัมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวนกลุ่มละ 20 คน หากความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม แล้วนำผลจากการทดลองใช้นั้นมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามเล็กน้อยเพื่อให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จากนั้นจึงนำเอาแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้ศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ตอนปลาย สังกัศกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนกลุ่มละ 186 คน ใ้รับแบบสอบถามกลับคืนมาครั้งนี้ แบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหาร ใ้รับกลับคืนมาที่เป็นฉบับสมบูรณ์ใ้ใช้ในการวิเคราะห์ จำนวน 152 ชุด คิดเป็นร้อยละ 81.72 ส่วนแบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับครูสุศึกษา ใ้รับกลับคืนที่เป็นฉบับสมบูรณ์ ใ้ใช้ในการวิเคราะห์ จำนวน 154 ชุด คิดเป็นร้อยละ 82.79

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพและความคิดเห็นทั่วไป วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่ามัธยิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ส่วนตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสุศึกษา และตอนที่ 3 ปัญหาความคองการและขอเสนอแนะ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่ามัธยิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) แล้วเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสุศึกษาโดยใช้ค่าที (t-test) ทดสอบความมีนัยสำคัญ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ส่วนข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดในตอนที่ท้ายของแต่ละตอนนำเสนอในรูปความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพและความคิดเห็นทั่วไป

1.1 ผู้บริหาร

ผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการหรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย จำนวนเท่ากัน ส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี และเคยเข้ารับการประชุมสัมมนาหรืออบรมเกี่ยวกับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 ผู้บริหารกำหนดใ้ครูสุศึกษาสอนวิชาสุศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 15 คาบขึ้นไปต่อสัปดาห์ ซึ่งจำนวนคาบที่กำหนดใ้ให้ใ้เห็นว่ามีความเหมาะสมพอดีแล้ว ส่วนคุณสมบัติของครูสุศึกษาคามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควร เป็นผู้มีสุนิสัยส่วนบุคคลใ้เป็นตัวอย่างแก่นักเรียน รองลงมาใ้แก่เป็นผู้มีความรู้ใ้ในเนื้อหาวิชาสุศึกษาและเลือกวิธีสอนใ้เหมาะสมกับบทเรียน รองลงมาใ้แก่เป็นผู้มีอารมณ์ขันคงสุภาพจิตใจ

สำหรับความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาสุศึกษานั้น ผู้บริหารส่วนใหญ่ เห็นด้วยกับการแยกวิชาสุศึกษาออกจากวิชาพลศึกษา และคิดว่าตนเองมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร วิชาสุศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและให้ความสำคัญแก่ครูสุศึกษาในโรงเรียนในระดับมาก นอกจากนี้ผู้บริหารยังเห็นว่าโรงเรียนมีบุคลากรพร้อมสำหรับการสอนสุศึกษาตามหลักสูตร 2524 มีการเตรียมหลักสูตรและคู่มือหลักสูตรไว้ให้ครูใช้ศึกษา และมีการจัดทำหนังสือเรียนและคู่มือ ครูสุศึกษาไว้ในระดับมาก ผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นว่านักเรียนให้ความสำคัญและความสนใจใน วิชาสุศึกษาน้อย และเห็นว่าศึกษานิเทศก์ทางสุศึกษามีส่วนช่วยแก้ไขปัญหาค่าการใช้หลักสูตรใน ระดับน้อย

1.2 ครูสุศึกษา

ครูสุศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี วิชาเอกพลศึกษา ส่วนวิชาเอกสุศึกษามีในระดับ น้อย สอนทั้งวิชาพลศึกษาและสุศึกษา และต้องสอนวิชาสุศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นด้วย ครูสุศึกษาเกินกว่าครึ่งหนึ่งเคยเข้ารับการประชุมสัมมนาหรืออบรมเกี่ยวกับหลักสูตรมัธยมศึกษา ตอนปลาย พ.ศ. 2524 และเกี่ยวกับการเรียนการสอนสุศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอน ปลาย ครูสุศึกษาสอนวิชาสุศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายระหว่าง 6 - 10 คาบต่อ สัปดาห์ ซึ่งจำนวนคาบที่สอนนี้เห็นว่ามีความเหมาะสมพอดีแล้ว ส่วนคุณสมบัติของครูสุศึกษา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น ครูสุศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรเป็นผู้มีความรู้ทั้งใน เนื้อหาวิชาสุศึกษา รองลงมาได้แก่เป็นผู้มีอารมณ์มั่นคง สุขภาพจิตดี รองลงมาได้แก่เป็นผู้มี สุทธินิสัยส่วนบุคคลก็เป็นตัวอย่างแก่นักเรียน

สำหรับความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาสุศึกษา ครูสุศึกษาส่วนใหญ่ เห็นด้วยกับการแยกวิชาสุศึกษาออกจากวิชาพลศึกษา และคิดว่าตนเองมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร วิชาสุศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในระดับมาก ส่วนในเรื่องอื่น ๆ ครูสุศึกษามีความคิดเห็น ในระดับน้อย

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสุศึกษา

2.1 จุดประสงค์ของหลักสูตร

ผู้บริหารและครูสุศึกษาเห็นด้วยในระดับมากเกี่ยวกับลักษณะของจุดประสงค์ของหลักสูตร ในทุกข้อ เช่น ความเป็นพื้นฐานและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ความ สอดคล้องกับสภาพการณ์และความต้องการของสังคมปัจจุบัน ความสอดคล้องของจุดประสงค์

รายวิชา กับ จุดประสงค์ของหลักสูตร วิชา สุขศึกษา แต่ผู้บริหาร และครู สุขศึกษามีความนึกเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องความสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 และความเข้าใจในจุดประสงค์ของหลักสูตรของครู สุขศึกษา ส่วนในก้านความคาดหวังว่า โรงเรียนสามารถสอนให้บรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตร วิชา สุขศึกษา แต่ละชั้นนั้น ผู้บริหาร และครู สุขศึกษามีความคาดหวังในระดับมาก แต่ผู้บริหารมีความคาดหวังในระดับที่สูงกว่าครู สุขศึกษาในทุกข้อ และแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อที่ว่า ให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของสวัสดิภาพและสุขภาพของตนเองและส่วนรวม และในข้อที่ว่า ให้ตระหนักถึงปัญหา สำคัญในความรับผิดชอบที่ตนเองมีต่อสวัสดิภาพและสุขภาพของส่วนรวม ตลอดจนสามารถช่วยส่งเสริมการสาธารณสุขได้

2.2 โครงสร้างและเนื้อหา รายวิชา

โครงสร้างของหลักสูตร ผู้บริหาร และครู สุขศึกษา เห็นด้วยในระดับมากเกี่ยวกับการกำหนดให้วิชา สุขศึกษา เป็นวิชาบังคับ (พ 401 - พ 606) แต่เห็นว่าจำนวนหน่วยกิต (0.5 หน่วยการเรียน/ภาค) มีความเหมาะสมในระดับน้อย ซึ่งมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เนื้อหา รายวิชา ผู้บริหาร และครู สุขศึกษา เห็นด้วยในระดับมากในประเด็นสำคัญ ๆ เช่น ความเหมาะสมกับวัยและความพร้อมของผู้เรียน ความสอดคล้องกับสภาพและปัญหาสุขภาพของสังคม ความสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย การส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนในเรื่องความรู้และทัศนคติ ส่วนความเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต เห็นด้วยในระดับน้อย แต่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับหนังสือเรียนวิชา สุขศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น ผู้บริหาร และครู สุขศึกษา เห็นด้วยในระดับมากกว่า หนังสือเรียนวิชา สุขศึกษามีเนื้อหาตรงตามหลักสูตรละเอียดถูกต้องตามหลักวิทยาศาสตร์ เนื้อหาเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ใช้สำนวนภาษา น่าอ่าน เหมาะสมกับวัยของนักเรียน และเห็นด้วยในระดับน้อยในเรื่องของการมีภาพประกอบชัดเจน น่าสนใจ ความนึกเห็นของผู้บริหาร และครู สุขศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องของการมีเนื้อหาตรงตามหลักสูตร และการมีภาพประกอบชัดเจน น่าสนใจ

2.3 การจัดการเรียนการสอน

ผู้บริหาร และครู สุขศึกษามีความเห็นด้วยในระดับมากกับการสอนวิชา สุขศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายในเรื่องความจำเป็นในการแจ้งจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและ เกณฑ์ขั้นต่ำ

ของการผ่านรายวิชาแก่นักเรียนก่อนการเรียนการสอนรายวิชานั้น ๆ และการนำเอากิจกรรมที่ระบุหรือเสนอแนะไว้ในคู่มือครูไปปฏิบัติ ซึ่งความคิดเห็นนี้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในด้านการสอนนั้นผู้บริหารและครูผู้ศึกษามีความเห็นที่เห็นว่าวิธีสอนต่าง ๆ ที่มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการสอนในระดับมัธยมศึกษา การสาธิตและฝึกปฏิบัติ การแบ่งกลุ่มคนควา การสอนแบบแก้ปัญหา การอภิปราย การถาม - ตอบ การบรรยายหรืออธิบาย การแสดงบทบาทสมมติ การสร้างสถานการณ์จำลอง ส่วนวิธีสอนที่มีความเหมาะสมในระดับมัธยมศึกษา การสอนแบบสืบสวนสอบสวน การสอนแบบศูนย์การเรียน ผู้บริหารและครูผู้ศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องวิธีสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการถาม - ตอบ และการทดลอง และเห็นด้วยในระดับมากกว่าครูผู้ศึกษาควรใช้แผนการสอนที่จัดทำขึ้นเอง หมวดวิชาจัดทำ กลุ่มโรงเรียนจัดทำ แต่ความคิดเห็นนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการใช้แผนการสอนที่หมวดวิชาจัดทำ

สำหรับการใช้สื่อการสอนวิชาสุศึกษา ผู้บริหารและครูผู้ศึกษามีความเห็นที่ไปสเตอร์และรูปภาพเป็นสื่อการสอนที่ใช้ในระดับมัธยมศึกษา และมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เกี่ยวกับการใช้สไลด์และแผนภูมิ

2.4 การวัดและประเมินผล

ผู้บริหารและครูผู้ศึกษาเห็นด้วยในระดับมากกับหลักการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญ เช่น การให้ประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชาตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของแต่ละรายวิชา การให้มีการประเมินผลทั้งเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและเพื่อคัดสรรผลการเรียน การให้ประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชาโดยคิดเป็นหน่วยการเรียน ซึ่งความคิดเห็นนี้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในส่วนที่เกี่ยวกับระเบียบว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้บริหารและครูผู้ศึกษามีความเห็นที่ ครูผู้ศึกษามีความรู้และสามารถจะปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าวได้ในระดับมัธยมศึกษา รวมทั้งมีความสามารถที่จะวัดผลได้ครบคลุมจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของแต่ละรายวิชาและสามารถที่จะสร้างเครื่องมือวัดผลได้ตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมได้ในระดับมัธยมศึกษา สำหรับการให้วิธีวัดผลวิชาสุศึกษานั้น ผู้บริหารและครูผู้ศึกษาเห็นว่า ครูผู้ศึกษาได้ใช้ข้อสอบปรนัย การสนทนา การสังเกต และการตรวจรายงาน

ต่าง ๆ ในระดับมาก ใช้ข้อสมมติฐานและการตรวจแบบฝึกหัดในระดับน้อย ผู้บริหารและครู
 สู้ศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการใช้วิธีวัดผล
 วิชาสุขศึกษาโดยการสังเกต ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ที่ควรมีหน้าที่ในการออกข้อสอบปลาย
 ภาคเรียนเพื่อวัดผลวิชาสุขศึกษา ผู้บริหารและครูสุขศึกษาเห็นด้วยในระดับมากกว่าควร เป็นครู
 สุขศึกษา และหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียน ส่วนกลุ่มโรงเรียน เขตการศึกษา กรมวิชา
 การ และกรมสามัญศึกษา เห็นด้วยในระดับน้อย ซึ่งความคิดเห็นนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการให้กลุ่มโรงเรียนและ เขตการศึกษา เป็นผู้หน้าที่ออกข้อสอบ

2.5 กิจกรรมเสริมหลักสูตร

ผู้บริหารและครูสุขศึกษาเห็นว่าโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสุขศึกษา
 ในเรื่องการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาความสะอาดของโรงเรียน และการจัดประกวด
 ความสะอาดของห้องเรียน ในระดับมาก ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสุขศึกษาเกี่ยวกับ
 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนี้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารและครูสุขศึกษามีความเห็นว่าหลักสูตรวิชาสุขศึกษามีปัญหาการใช้หลักสูตร
 ในบ้านต่าง ๆ ทุกบ้านในระดับน้อย นอกจากในข้อที่เกี่ยวกับจำนวนหน่วยกิตครูสุขศึกษาเห็นว่า
 เป็นปัญหาของการใช้หลักสูตรในระดับมาก ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสุขศึกษาแตกต่าง
 กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในบ้านจำนวนหน่วยกิตและการวัดและประเมินผล
 สำหรับสิ่งที่เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการสอนสุขศึกษา ผู้บริหารเห็นว่าการที่นักเรียนไม่สนใจเรียน
 วิชาสุขศึกษาเป็นปัญหาในระดับมาก และครูสุขศึกษาเห็นว่า ครูขาดอุปกรณ์การสอน นักเรียน
 ไม่สนใจเรียนวิชาสุขศึกษา และครูขาดแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติมในการสอนสุขศึกษา เป็นปัญหาใน
 ระดับมาก ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสุขศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
 .05 ในเรื่องของครูขาดหนังสือหลักสูตร คู่มือหลักสูตร ครูขาดสื่อการเรียน เช่น หนังสือเรียน
 คู่มือครู วัสดุ และครูไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตรงตามจุดประสงค์เชิง
 พฤติกรรม ส่วนสิ่งที่เป็นปัญหาในการวัดและประเมินผล ผู้บริหารและครูสุขศึกษาเห็นว่า การ
 สร้างเครื่องมือวัดผล เป็นปัญหาในระดับมาก และความคิดเห็นนี้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้บริหารและครูสุขศึกษามีความต้องการในระดับมากที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนา

หลักสูตรวิชาสุศึกษาโดยวิธีต่าง ๆ และมีความเห็นที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความต้องการที่จะให้ครูสุศึกษาไ้รับนั้น ผู้บริหารและครูสุศึกษามีความต้องการระดับมากในทุกด้าน เช่น การประชุมสัมมนาหรืออบรมทางวิชาการสุศึกษาเป็นครั้งคราว การประชุมหารือระหว่างครูสุศึกษาด้วยกัน คำแนะนำจากศึกษานิเทศก์ของกรมพลศึกษา และกรมสามัญศึกษา การศึกษาเพิ่มเติม ซึ่งความคึกเห็นของผู้บริหารและครูสุศึกษาในก้านความต้องการนี้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยสรุปแล้ว เมื่อเปรียบเทียบความคึกเห็นของผู้บริหารและครูสุศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาสุศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในก้านต่าง ๆ พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกก้านคือ จุดประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างและเนื้อหาารายวิชา การจัดการ เรียงการสอน การวัดและประเมินผล กิจกรรมเสริมหลักสูตร ปัญหาและความต้องการ

สำหรับความคึกเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดสรุปได้ดังนี้

1. จุดประสงค์ของหลักสูตร ผู้บริหารและครูสุศึกษามีความเห็นเพิ่มเติมว่า จุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาสุศึกษาเขียนไว้กว้างเกินไป ไม่ชัดเจน และได้เสนอแนะให้เขียนจุดประสงค์ของหลักสูตรให้ชัดเจนมากกว่านี้ โดยมุ่งเน้นการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันจริง ๆ

2. โครงสร้างและเนื้อหาารายวิชา ผู้บริหารและครูสุศึกษา มีความเห็นว่าควรเพิ่มจำนวนหน่วยกิตวิชาสุศึกษาเป็น 1 หน่วยการเรียนหรือมากกว่าคือ 1 ภาคเรียน และควรมีชั่วโมงปฏิบัติการด้วย ส่วนเนื้อหาารายวิชาของวิชาสุศึกษานั้นมีมากเกินไปบางเรื่องซ้ำซ้อนกับชั้นมัธยมต้น ถ้าสมัยไม่ทันเหตุการณ์ เนื้อหาวิชาบางอย่างไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทำให้นักเรียนเบื่อหน่าย ไม่สนใจเรียน และได้เสนอแนะให้คัดเนื้อหาที่ซ้ำซ้อนออกไปเช่น ยาเสพติด และประชากรศึกษา รวมทั้งเสนอแนะให้ผู้ร่างหลักสูตรนำโครงสร้างของเนื้อหาวิชาต่าง ๆ เช่น สังคมศึกษา มาร่วมพิจารณาในการร่างหลักสูตรด้วย ส่วนความคึกเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียน ผู้บริหารและครูสุศึกษามีความเห็นที่ หนังสือเรียนแต่ละสำนักพิมพ์มีเนื้อหาไม่คอบตรงกัน กรมวิชาการควรจะตรวจสอบให้ดีกว่านี้ก่อนที่จะอนุญาตให้พิมพ์จำหน่าย

3. การจัดการ เรียงการสอน ผู้บริหารและครูสุศึกษา มีความเห็นว่าควรมักไม่

ค่อยปรับปรุงวิธีสอน ชาคณะกรรมการสอนที่จะชักจูงให้เด็กสนใจในเนื้อหา และให้เสนอแนะให้มีศูนย์ผลิตสื่อการสอนวิชาสุขศึกษาโดยเฉพาะเพื่อให้บริการแก่โรงเรียน โดยกรมวิชาการควรจะมีมือมือกับกระทรวงสาธารณสุขจัดทำ นอกจากนี้ในคู่มือครูควรจะแนะนำเกี่ยวกับการทำอุปกรณ์การสอนอย่างง่าย ๆ ที่ใช้วัสดุในท้องถิ่น

4. การวัดและประเมินผล ผู้บริหารและครูสุขศึกษามีความเห็น ว่า ควรจะมีแบบทดสอบมาตรฐานสำหรับวิชาสุขศึกษา โดยกรมวิชาการหรือครูและ เขตกการศึกษา ร่วมกันจัดทำ

5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้บริหารและครูสุขศึกษามีความเห็น ว่า โรงเรียนควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสุขศึกษาให้มากขึ้น และควรมีการเสนอแนะกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ในหนังสือเรียนและคู่มือครูด้วย

6. ความต้องการและขอเสนอแนะอื่น ๆ ผู้บริหารและครูสุขศึกษามีความเห็น ว่า ควรมีการจัดประชุมสัมมนาหรืออบรมเกี่ยวกับการ เรียงการ สอนวิชาสุขศึกษาเป็นประจำเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างครูสุขศึกษา และร่วมกันผลิตสื่อการสอนต่าง ๆ และควรมหาบุคลากรที่จะทำหน้าที่ทำให้นักเรียนสนใจเรียนวิชาสุขศึกษาให้มากขึ้น โดยกำหนดให้สอนวิชาสุขศึกษาในการ สอนคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย วิทยาลัยพยาบาล และโรงเรียนของทหาร เป็นต้น

การอภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสุขศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ในโรงเรียนรัฐบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยแยกอภิปรายเป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและความคิดเห็นทั่วไป

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งผู้บริหารและครูสุขศึกษามีวุฒิปริญญาตรี ซึ่งตรงกับ การวิจัยที่ผ่านมาจะพบอยู่เสมอว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนวิชาต่าง ๆ ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษานั้นจะมีวุฒิปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ ครูสุขศึกษาส่วนมากจบวิชาเอกพลศึกษา สอนทั้งวิชาพลศึกษาและสุขศึกษาและต้องสอนวิชาสุขศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นด้วย ซึ่งตรงกับ การวิจัยของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา (2526: 36) สุรศักดิ์ สุรโยธี (2518: 43 - 46) จันทร์ ผ่องศรี (2519: 52 - 56) และ ชีร พรแก้ว (2519: 59 -

62) สำหรับประสบการณ์แม้ว่าทั้งผู้บริหารและครูผู้ศึกษาจะมีประสบการณ์ในหน้าที่น้อยก็ตาม จากการศึกษาที่มีวิริยะขงสูงก็อาจทำให้การจัดการเรียนการสอนมีมาตรฐานและคุณภาพที่ รวมทั้ง จากการศึกษาที่ผู้บริหารและครูผู้ศึกษาส่วนใหญ่เคยเข้ารับการประชุมสัมมนาหรืออบรมเกี่ยวกับ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 มาแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้ศึกษาเกินกว่า ครึ่งหนึ่งเคยเข้ารับการประชุมสัมมนาหรืออบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาสุศึกษาตาม หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 มาแล้วด้วยเช่นกัน

2. จำนวนคาบที่ครูผู้ศึกษาสอนต่อสัปดาห์ จากการวิจัยพบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่ตอบ ว่ากำหนดให้ครูผู้ศึกษาสอนวิชาสุศึกษาในระดัมัธยมศึกษาตอนปลาย 15 คาบขึ้นไปต่อสัปดาห์ และเห็นว่าจำนวนคาบที่กำหนดให้มีความเหมาะสมพอที่แล้ว ส่วนครูผู้ศึกษาตอบว่าได้สอนวิชา สุศึกษาในระดัมัธยมศึกษาตอนปลาย 6 - 10 คาบต่อสัปดาห์ เป็นส่วนใหญ่ และเห็นว่าจำนวน คาบที่สอนมีความเหมาะสมดีแล้ว ความแตกต่างของจำนวนคาบจากคำตอบของทั้ง 2 กลุ่ม อาจ เนื่องมาจากความปกคิแล้วผู้บริหารกำหนดให้ครูผู้ศึกษาสอน 15 คาบขึ้นไปต่อสัปดาห์ แต่ไม่ได้ กำหนดไว้ว่าจะต้องสอนวิชาสุศึกษาในระดัมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวนที่คาบต่อสัปดาห์ จึง เป็นหน้าที่ของครูผู้ศึกษาภายในหมวดวิชาที่จะตกลงจำนวนคาบกันเอง เพราะครูผู้ศึกษาส่วน มากต้องสอนทั้งวิชาพลศึกษาและสุศึกษา และสอนในระดัมัธยมศึกษาตอนต้นด้วย ดังนั้นผู้ บริหารที่ออกแบบสอบถามจึงไม่สามารถระบุจำนวนคาบที่ครูผู้ศึกษาต้องสอนวิชาสุศึกษาในระดั มัธยมศึกษาตอนปลายที่แน่นอนได้ จึงระบุไว้เพียงจำนวนคาบรวมที่ต้องสอนต่อสัปดาห์ ซึ่งก็เป็น ไปตามกำหนดมาตรฐานอัตรากำลังที่กำหนดชั่วโมงปฏิบัติงานของครูสายการ สอนระดัมัธยมศึกษา ที่กำหนดไว้ระหว่าง 18 - 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (อ้างถึงใน ตาราง ผนองจันทร์ 2523: 3)

3. คุณสมบัติของครูผู้ศึกษา จากการวิจัยพบว่าผู้บริหารและครูผู้ศึกษามีความคิด เห็นสอดคล้องกันว่าคุณสมบัติที่ครูผู้ศึกษาในระดัมัธยมศึกษาตอนปลายควรจะมีมากได้แก่ การ เป็น ผู้มีความรู้ดีในเนื้อหาวิชาสุศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยที่พบว่า ครูผู้ศึกษาส่วนมากจะจบ วิชาเอกพลศึกษา ดังนั้นผู้บริหารและครูผู้ศึกษาจึงมีความต้องการที่จะให้ครูผู้ศึกษาได้รับการ ส่งเสริมทางวิชาการในระดั้มาก เช่น การประชุมสัมมนาหรืออบรมทางวิชาการสุศึกษาเป็น ครั้งคราว คำแนะนำจากศึกษานิเทศก์ และการศึกษาเพิ่มเติม เป็นต้น

4. ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาสุศึกษา จากการวิจัยพบว่าทั้ง ผู้บริหารและครูผู้ศึกษาเห็นด้วยกับการแยกวิชาสุศึกษาออกจากวิชาพลศึกษา ซึ่งตรงกับกร

วิจัยของ ชีร ศรแก้ว (2519: 59 - 62) และเห็นว่าศึกษานิเทศก์ทางสุขศึกษามีส่วนช่วยแก้ไขปัญหาคารไขหลักสูตรน้อย ซึ่งตรงกับการวิจัยของ สุรศักดิ์ สุรโยธี (2518: 43 - 46) และ ชีร ศรแก้ว (2519: 59 - 62) และความคิดเห็นนี้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารและครูสุขศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ที่ต้องการให้ครูสุขศึกษาได้รับคำแนะนำจากศึกษานิเทศก์ของกรมพลศึกษาและกรมสามัญศึกษาในระดั้มาก นอกจากนี้จากการวิจัยยังพบว่าผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีบุคลากรพร้อมสำหรับการสอนสุขศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย มีการเตรียมหนังสือหลักสูตร และคู่มือหลักสูตรไว้ให้ครูไ้ศึกษา และมีการจัดหาหนังสือเรียนและคู่มือครูสุขศึกษาไว้ในระดั้มาก ในขณะที่ครูสุขศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ในระดั้น้อย ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าครูสุขศึกษาเป็นผู้ที่ไขหลักสูตรโดยตรงมากกว่าผู้บริหารจึงมองเห็นปัญหาในเรื่องดังกล่าวในระดั้มากกว่าผู้บริหาร

อนึ่งจากการวิจัยยังพบว่าผู้บริหารและครูสุขศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า นักเรียนให้ความสำคัญและความสนใจในวิชาสุขศึกษาน้อย ซึ่งทำให้เกิดปัญหาในการสอนวิชาสุขศึกษาในระดั้มาก จึงทำให้ผู้บริหารและครูสุขศึกษาบางส่วนเสนอแนะให้มีการสอนวิชาสุขศึกษาในการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย วิทยาลัยพยาบาล และโรงเรียนของทหาร เป็นต้น นอกจากนี้หากมีการปรับปรุงโครงการสุขภาพในโรงเรียนให้ครบถ้วนถูกต้องตามหลักวิชาการจะช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพและนักเรียนสนใจในวิชาสุขศึกษามากขึ้น

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสุขศึกษา

2.1 จุดประสงค์ของหลักสูตร ผู้บริหารและครูสุขศึกษาส่วนใหญ่เห็นด้วยกับจุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาสุขศึกษา ตลอดจนมีความคาดหวังว่าโรงเรียนสามารถสอนให้บรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตรแต่ละข้อได้ไ้ในระดั้มากด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้บริหารมีความคาดหวังสูงกว่าครูสุขศึกษาในข้อที่ว่า ให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของสวัสดิภาพและสุขภาพของตนเองและส่วนรวม และในข้อที่ว่า ให้ตระหนักถึงปัญหา สำนึกในความรับผิดชอบที่ตนเองมีต่อสวัสดิภาพและสุขภาพของส่วนรวม ตลอดจนสามารถช่วยส่งเสริมการสาธารณสุขได้ ซึ่งความคิดเห็นนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดั้ม .05 ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าครูสุขศึกษาเป็นผู้ที่ไขหลักสูตรโดยตรงย่อมประสบปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ มากกว่าจึงเห็นว่าจุดประสงค์ทั้ง 2 ข้อดังกล่าวซึ่งมีลักษณะเป็นจิตวิสัย (Affective domain) ที่สามารถวัดหรือคาด

การนี้ไต่ถาม จึงมีความคาดหวังในเรื่องนี้มากกว่าผู้บริหาร แต่อย่างไรก็ตามทั้งผู้บริหารและครูผู้ศึกษาต่างเห็นว่าโรงเรียนสามารถสอนให้บรรลุจุดประสงค์ทั้ง 2 ข้อดังกล่าวได้ในระดับมาก นอกจากนี้สำหรับจุดประสงค์ของหลักสูตร ผู้บริหารและครูผู้ศึกษาส่วนหนึ่งมีความเห็นว่าจุดประสงค์เขียนไว้กว้างเกินไป ไม่ชัดเจน ผู้วิจัยจึงเห็นว่าในการปรับปรุงหลักสูตรครั้งต่อไปควรมีการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2.2 โครงสร้างและเนื้อหารายวิชา จากการวิจัยพบว่าผู้บริหารและครูผู้ศึกษาเห็นด้วยในระดับมากกับการกำหนดให้วิชาสุขศึกษาเป็นวิชาบังคับ (พ 401 - พ 606) แต่มีความเห็นว่าจำนวนหน่วยกิต (0.5 หน่วยการเรียน/ภาค) มีความเหมาะสมในระดับน้อย และส่วนหนึ่งได้เสนอแนะให้เพิ่มจำนวนหน่วยกิตเป็น 1 หน่วยการเรียนหรือมากกว่าคือ 1 ภาคเรียน และควรมีชั่วโมงปฏิบัติการด้วย ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรวิชาสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายควรที่จะรับไว้พิจารณา

2.3 การจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารและครูผู้ศึกษามีความเห็นว่าเป็นวิธีสอนหลายวิธีมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการสอนวิชาสุขศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องวิธีสอนวิชาสุขศึกษาที่ผู้วิจัยมีความเห็นสอดคล้องกับ สุชาติ โสมประยูร (2525: 88 - 89) ที่ได้เสนอแนะไว้ว่าครูควรเลือกใช้วิธีสอนที่เหมาะสมกับจุดประสงค์ เนื้อหา เวลา ความสนใจ ทักษะและความสามารถของนักเรียน บุคลิกภาพของครู ตลอดจนสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ แต่จากการวิจัยพบว่าสิ่งที่เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาที่สำคัญคือ ทรัพยากรอุปกรณ์และสื่อการสอน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่ามีความสำคัญต่อการสอนวิชาสุขศึกษาเป็นอย่างมาก ซึ่งนอกจากจะต้องแก้ไขโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยการสนับสนุนในทางงบประมาณแล้ว ควรจะมีการจัดประชุมสัมมนาหรืออบรมในเรื่องเกี่ยวกับการจัดทำอุปกรณ์การสอน และการใช้อุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ตลอดจนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแก่ครูผู้ศึกษา เพื่อที่จะให้นำเอาความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามจุดประสงค์ของหลักสูตร

2.4 การวัดและประเมินผล ผู้บริหารและครูผู้ศึกษาเห็นด้วยกับหลักการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย และเห็นว่าครูผู้ศึกษามีความรู้เกี่ยวกับระเบียบว่าด้วยการประเมินผลการเรียนในระดับมากและสามารถที่จะปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าวได้ในระดับมากด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตามในการวัดและประเมินผลนั้นพบว่าสิ่งที่เป็นปัญหาสำหรับครู

สุศึกษาเป็นอย่างมากก็คือการสร้าง เครื่องมือวัดผลให้ตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของแต่ละรายวิชา ทั้งนี้ผู้บริหารและครูสุศึกษาส่วนหนึ่งจึงได้เสนอแนะให้มีแบบทดสอบมาตรฐานสำหรับวิชาสุศึกษา ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง เพราะว่าแม้ว่าผู้บริหารและครูสุศึกษาจะมีความเห็นว่าครูสุศึกษาจะสามารถสร้างเครื่องมือวัดผลให้ตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของแต่ละรายวิชาได้ในระดับมากก็ตาม แต่ก็ยังมีปัญหาในการสร้างเครื่องมือวัดผลในระดับมากด้วยเช่นกัน การมีแบบทดสอบมาตรฐานสำหรับวิชาสุศึกษาจะช่วยให้ครูสุศึกษาสามารถนำไปใช้วัดผลให้ตรงตามจุดประสงค์มากยิ่งขึ้น

2.5 กิจกรรมเสริมหลักสูตร จากการวิจัยพบว่าโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสุศึกษาในค่านต่าง ๆ ในระดับน้อย มีเพียงการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาความสะอาดของโรงเรียน และการจัดประกวดความสะอาดของห้องเรียนเท่านั้นที่มีการจัดในระดับมาก ผู้วิจัยจึงเห็นว่าโรงเรียนควรจะได้มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสุศึกษาให้มากยิ่งขึ้น เช่น การจัดนิทรรศการทางค่านสุภาพ การจัดชุมนุมหรือชมรมสุศึกษา การเชิญวิทยากรมาบรรยายทางค่านสุภาพ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ที่นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียนแต่เพียงอย่างเดียว

ตอนที่ 3 ปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารและครูสุศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าปัญหาการใช้หลักสูตรในค่านต่าง ๆ มีอยู่ในระดับน้อย ครูสุศึกษามีความเห็นแตกต่างจากผู้บริหารว่า จำนวนหน่วยกิตเป็นปัญหาของการใช้หลักสูตรในระดับมาก และถึงแม้ว่าผู้บริหารจะเห็นว่าจำนวนหน่วยกิตเป็นปัญหาของการใช้หลักสูตรในระดับน้อยก็ตาม ผู้บริหารส่วนหนึ่งยังได้เสนอให้มีการเพิ่มจำนวนหน่วยกิตวิชาสุศึกษาเป็น 1 หน่วยการเรียนหรือมากกว่าคือ 1 ภาคเรียน และเสนอให้มีการสยวิชาสุศึกษาในการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยอีกด้วย ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการนั้น จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูสุศึกษามีความต้องการในระดับมากที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรโดยวิธีต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งว่าในการปรับปรุงหลักสูตรทุกครั้งควรจะให้ผู้บริหารและครูสุศึกษาได้มีส่วนร่วมทุกครั้งนอกเหนือไปจากนักวิชาการ นักพัฒนาหลักสูตร และผู้เชี่ยวชาญ ทั้งนี้เพราะผู้บริหารและครูสุศึกษาเป็นผู้ที่นำเอาหลักสูตรไปใช้โดยตรงย่อมมีโอกาสทราบได้ว่าหลักสูตรมีข้อบกพร่องที่ควรจะต้องปรับปรุงแก้ไขอะไรบ้าง



สำหรับความต้องการทางด้านการศึกษานั้น ผู้บริหารและครูผู้ศึกษามีความต้องการใน ระดับมากที่จะให้ครูผู้ศึกษาได้รับการประชุมสัมมนาหรืออบรมทางวิชาการผู้ศึกษาเป็นประจำ ทั้งนี้เพราะจะได้นำเอาความรู้ไปปรับปรุงการ วิชา การสอนและทำให้เกิดความร่วมมืออย่าง ใกล้ชิดระหว่างครูผู้ศึกษากัน

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใคร่เสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารควรให้การ สนับสนุนแก่ครู ผู้ศึกษาในด้านการศึกษากันเป็นประจำใน การปฏิบัติงาน เช่น
 - 1.1 สนับสนุนให้มีโอกาสได้รับการประชุมสัมมนาหรืออบรมทางวิชาการ ผู้ศึกษาที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้นเป็นประจำ
 - 1.2 จัดให้มีการนิเทศ เกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนวิชาผู้ศึกษาภายใน โรงเรียน
2. ผู้บริหารควร สนับสนุนให้ครูและนัก วิชา ญได้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาผู้ศึกษา ให้มากยิ่งขึ้น
3. ผู้บริหารควรตั้งอัตราบรรจุครูผู้ศึกษาวุฒิปริญญาตรี วิชาเอกผู้ศึกษา เพื่อ ช่วยให้การจัดการ วิชา การสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แต่ หากโรงเรียนประสบปัญหาขาดอัตราค่าจ้างไม่สามารถบรรจุได้ ควร สนับสนุนให้ครูวุฒิอื่นที่ทำการ สอนวิชาผู้ศึกษาอยู่ได้เข้ารับการประชุมสัมมนาหรืออบรมทางวิชาการ ผู้ศึกษา และส่งเสริม ให้ครูได้ศึกษาต่อทางวิชาการผู้ศึกษาในระดับที่สูงขึ้น
4. ครูผู้ศึกษาควรจัดทำแผนการสอนด้วยตนเอง หรือร่วมกับครูในหมวดวิชาหรือ ในระดับกลุ่มโรงเรียน โดยขอความช่วยเหลือจากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ หรือศึกษานิเทศก์ทาง ผู้ศึกษา เพื่อที่จะสามารถเตรียมการสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน การวัดและประเมินผล และจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้อย่างเหมาะสม
5. คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรควร เชิญครูประจำชั้นของหลักสูตร ผู้ประกอบสักรายวิชา และคำอธิบายรายวิชาให้ละเอียดชัดเจนและชี้เฉพาะ เพื่อให้ครูผู้ศึกษาอ่านแล้ว สามารถเข้าใจและนำไปเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมได้โดยง่าย

6. ในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรวิชาสุศึกษาทุกครั้งควรมีผู้บริหารและครูสุศึกษาได้มีส่วนร่วมด้วย เช่น การออกแบบสัณดาตาม การส่งตัวแทนเข้าร่วมพิจารณาในคณะกรรมการ เป็นต้น

7. ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรวิชาสุศึกษาให้มีเนื้อหาที่น่าสนใจ ทันสมัย เหมาะสมกับความรู้และการค้นพบใหม่ ๆ ทางคานวิทยาศาสตร์สุภาพอยู่เสมอ รวมทั้งให้มีความเหมาะสมกับสภาพ ปัญหาสุภาพ และความคองการของสังคมและท้องถิ่นอีกด้วย

8. ควรมีการศึกษาวิจัยและคิคตามผลการใช้หลักสูตรเป็นระยะ

9. กรมสามัญศึกษา กรมวิชาการ และกรมพลศึกษา ควรร่วมมือกับกองสุศึกษาสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำสื่อการสนวิชาสุศึกษาประเภทต่าง ๆ ที่น่าสนใจให้สอดคล้องกับบทเรียนมากยิ่งขึ้น และส่งไปตามโรงเรียนของกรมสามัญศึกษาให้ทั่วถึง

10. กรมสามัญศึกษา กรมวิชาการ และกรมพลศึกษา ควรสนับสนุนให้กลุ่มโรงเรียน เขตการศึกษา จัดให้มีการประชุมสัมมนาและอบรมครูสุศึกษาในคานเนื้อหา วิธีสน ตลอดจนการใช้สื่อการสนอยู่เสมอ โดยให้การสนับสนุนคานวิทยากรและงบประมาณ

11. ผู้แต่งหนังสือเรียนควรเสนอแนะกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ในคอนท้ายของบทเรียนในหนังสือเรียนและคู่มือครูด้วย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์แก่ครูและนักเรียนในการจัดการเรียนการสน และหนังสือเรียนควรมีภาพประกอบเป็นภาพที่ชัดเจนน่าสนใจในแค่ละบทเรียนให้มากยิ่งขึ้น

12. ควรมีการปรับปรุงโครงการสุภาพในโรงเรียนให้ครบถ้วนคองคามหลักวิชาการ ซึ่งจะช่วยให้การสนมีประสิทธิภาพและนักเรียนสนใจในวิชาสุศึกษามากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่อง เกี่ยวกันนี้กับ โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาทั่วประเทศเพื่อที่จะได้ทราบถึงสภาพและปัญหาในการใช้หลักสูตรวิชาสุศึกษาของโรงเรียนในส่วนภูมิภาคด้วย ซึ่งผลจากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรวิชาสุศึกษาต่อไป

2. ควรมีการศึกษาวิจัยถึงผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรวิชาสุศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 โดยศึกษาจากผู้ที่จบหลักสูตรไปแล้ว ซึ่งอาจจะเป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ใน

ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา

3. ควรมีการศึกษารวบรวมเรื่องการวิเคราะห์หนังสือเรียนวิชาสุศึกษาคามหลักสูตร
มัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย